

GALERIE OSCAR DE VOS
S I N T - M A R T E N S - L A T E M

George Minne (Ghent 1866 - 1941)

Moeder en Kind

Circa: 1939

1939

Houtskooltekening op papier

55 x 51 cm

Kader: 76 x 72 cm

Getekend en gedateerd rechtsonder: George Minne / avril 1939

George Minne, bekend als één van de meest spirituele kunstenaars van de symbolistische beweging in België, is vooral beroemd om zijn sculpturen zoals de Geknielde jongelingen. Maar wie zich verdiept in zijn grafisch oeuvre ontdekt een kwetsbare en tegelijk intense wereld die minstens even aangrijpend is. Zijn houtskooltekeningen vormen een essentieel, maar vaak onderbelicht onderdeel van zijn artistieke productie. Ze tonen een sobere, ingehouden kracht, ingetogen en uitgepuurd, waarmee de kunstenaar de innerlijke beleving van zijn figuren tot uitdrukking brengt.

Deze tekening 'Moeder en Kind' uit april 1939, behoort tot de late periode van de kunstenaar. Op het eerste gezicht lijkt ze eenvoudig: een jonge vrouw houdt een kind stevig tegen zich aan. Maar juist in deze verstilling schuilt de intensiteit. De lijnen zijn zacht en wazig, de vormen haast sculpturaal gemodelleerd uit schaduw en stilte. De moederfiguur is melancholisch, introspectief, en straalt tegelijk bescherming en een diep menselijk verdriet uit. Het kind zoekt geborgenheid, maar houdt ook zelf de moeder vast, in een wederzijdse omhelzing die zowel lichamelijk als spiritueel is.

Minne tekende niet vanuit realisme, maar vanuit een mystiek gevoel. Zijn figuren zijn archetypen, geen portretten van individuen, maar symbolen van de menselijke ziel in haar meest wezenlijke stadia: lijden, liefde, overgave. In zijn tekeningen van de jaren 1930 echoot de stilte van een Europa in crisis, maar ook de persoonlijke introspectie van een kunstenaar aan het einde van zijn leven. Hij was dan al lang een teruggetrokken figuur geworden, wonende in Sint-Martens-Latem, ver verwijderd van het lawaai van de kunstmarkt.

Wat deze houtskooltekeningen van Minne zo bijzonder maakt, is hun intensiteit zonder opsmuk. Er is geen kleur, geen dramatisch gebaar, alleen een spirituele diepgang die langzaam tot de kijker spreekt. Elk werk is een fluistering van tederheid en existentiële ernst.

In een tijd waarin het modernisme experimenteert met abstractie en vormvernieuwing, houdt Minne vast aan de essentie van de menselijke figuur. Zijn moederschapsscènes sluiten aan bij een eeuwenoude beeldtraditie, maar zijn interpretatie is volkomen tijdloos: de moeder niet als Madonna, maar als universeel symbool van liefde, zorg en verbondenheid. In deze ingetogen tekening uit 1939, gemaakt aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog, lijkt dat besef schrijnend actueel.

Artist description:

Tijdens zijn opleiding aan de Academie voor Schone Kunsten Gent, raakte Minne bevriend met de symbolistische auteurs Grégoire Le Roy en Maurice Maeterlinck. Deze jonge symbolisten hadden een buitengewone invloed op de jonge kunstenaar, die zich in die tijd al distantieerde van het academisme.

Minne maakte zijn debuut als beeldhouwer op de Gentse tentoonstelling in 1889 en zijn deelname werd fel bestreden door de pers en het publiek. Zijn progressieve vormtaal vond alleen een publiek op de tentoonstellingen van de Brusselse avant-garde kring Les XX. Hij was aanwezig op deze tentoonstellingen van 1890 tot 1893. Minne maakte kennis met het Brusselse kunstmilieu, waar hij bevriend raakte met Emile Verhaeren. Hij trok ook al in zijn carrière de aandacht van de Franse symbolisten. In 1892 nodigde Sâr Péladan de kunstenaar uit op zijn beroemde Salon de la Rose-Croix.

In Gent probeerde hij een front te vormen tegen een conservatief publiek. Als lid van de vereniging Wij willen confronteerde hij de lokale Cercle Artistique et Littéraire, die een conservatief pad volgde. Zijn geboortestad was hem inderdaad niet bepaald goed gezind. In 1895 werd zijn inzending voor de Gentse tentoonstelling zelfs afgewezen. Wanhoop leidde hem terug naar Brussel, waar hij zich in 1895 aanmeldde voor de beeldhouwkunst die werd gegeven door de Académie Royale des Beaux-Arts. Instructeur Charles Van der Stappen ondersteunde zijn leerling en vond hem een atelier. Via Verhaeren kwam hij ook in contact met Henry van de Velde, op dat moment een van de protagonisten van de Belgische Art Nouveau. En de internationale contacten van Van de Velde leidden Minne tot de invloedrijke Duitse criticus en verzamelaar Julius Meier-Graefe, die Europese bekendheid zou verlenen aan het modernisme van Minne. Rond de eeuwwisseling exposeerde Minne in avant-garde milieus in Duitsland en Oostenrijk. Hij werd aanbeden in de Weense Secession; Ver Sacrum, de periodieke publicatie van de vereniging, wijdde zelfs een heel aantal aan zijn werk. Hij genoot ook brede bekendheid in Frankrijk en exposeerde onder meer in de Galerie Durand-Ruel en de Galerie L'Art Nouveau van Siegfried Bing.

In de zomer van 1899 ging Minne naar Sint-Martens-Latem, waarschijnlijk op aanraden van zijn vriend Valerius De Saedeleer, die hij kende van zijn academiejaren in Gent. Samen met Karel van de Woestyne zou hij de intellectuele leider worden van de zogenaamde eerste Latem-groep. Minne was het enige lid van deze cirkel van symbolistische kunstenaars die zijn dorp trouw bleef gedurende zijn hele leven, met uitzondering van de oorlogsperiode.

Minne ervoer zijn Welshe jaren als benauwend. De voortdurende onzekerheid over het lot van zijn zonen aan het front verlamde Minne en zijn vrouw. Hij nam regelmatig deel aan de groepstentoonstellingen georganiseerd door de Belgische overheid in heel Groot-Brittannië. Net als zijn vrienden De Saedeleer en Van de Woestyne kon hij rekenen op de steun van de familie De Graaff-Bachiene, een Nederlands echtpaar dat in Londen woonde en werk had van Belgische kunstenaars in ballingschap.

In de periode tussen de oorlogen genoot de beeldhouwer grote bekendheid in de Belgische en internationale kunstscene. Tal van tentoonstellingen waren gewijd aan zijn werk. En in 1931 werd hij verheven tot adel.